

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.11.1977, sp. zn. 2 Cz 30/77, ECLI:CZ:NS:1977:2.CZ.30.1977.1

Číslo: 40/1979

Právní věta: Nahradila-li organizace svému pracovníkovi škodu, promlčuje se její právo na náhradu vůči občanovi, který za tuto škodu odpovídá (§ 201 odst. 1 zák. práce) podle občanského zákoníku, v tříleté promlčecí době podle ustanovení § 100 a § 101 o. z. Ustanovení čl. II vyhlášky č. 66/1973 Sb. /1/ tu nelze použít.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.11.1977

Spisová značka: 2 Cz 30/77

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Náhrada škody v pracovním právu, Promlčení

Předpisy: 40/1964 Sb. § 100
§ 101 65/1965 Sb. § 201 66/1973 Sb. Čl. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/1979 sb. rozh.

Nahradila-li organizace svému pracovníkovi škodu, promlčuje se její právo na náhradu vůči občanovi, který za tuto škodu odpovídá (§ 201 odst. 1 zák. práce) podle občanského zákoníku, v tříleté promlčecí době podle ustanovení § 100 a § 101 o. z. Ustanovení čl. II vyhlášky č. 66/1973 Sb. /1/ tu nelze použít.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 30. 11. 1977, [2 Cz 30/77](#))

Žalující organizace se domáhala žalobou podanou 31. 7. 1974 proti žalovanému zaplacení částky 4602 Kčs s 3 úrokem od 1. 8. 1974 a uváděla, že podle smíru schváleného usnesením okresního soudu v Ostravě z 12. 3. 1970, č. j. 25 C 34/70-5 platí svému pracovníkovi M. M. za pracovní úraz, který utrpěl 24. 10. 1967 při dopravní nehodě zaviněné žalovaným náhradu za ztrátu na výdělkou částkou 767 Kčs měsíčně od 1. 3. 1970. Částka 4602 Kčs představuje tedy tuto náhradu za dobu od 1. 7. 1973 do 31. 12. 1973. Žalobou podanou dne 12. 2. 1975 se žalující organizace domáhala proti žalovanému zaplacení další částky 4602 Kčs z téhož důvodu, a to za dobu od 1. 1. 1974 do 30. 6. 1974. Obě věci byly spojeny podle ustanovení § 112 odst. 1 o. s. ř. ke společnému projednání. V

průběhu řízení byla žaloba se souhlasem soudu vzata zpět ohledně částky 6360 Kčs po zjištění, že Česká státní pojišťovna zaplatila za žalovaného tuto částku, takže předmětem sporu zůstala pouze částka 2844 Kčs. Tato částka se týkala náhrady rozdílu mezi částkou 767 Kčs měsíčně, kterou platila žalující organizace na náhradě za ztrátu na výdělku svému zaměstnanci M. M. podle ustanovení zákoníku práce, a částkou 530 Kčs měsíčně, která až do vydání vyhlášky č. 66/1973 Sb. mohla být uplatňována proti žalovanému podle ustanovení § 447 o. z. a § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb. jen do výše limitu 1600 Kčs měsíčně, a to za dobu od 1. 7. 1973 do 30. 6. 1974, kdy novelizací vyhlášky č. 45/1964 Sb. vyhláškou č. 66/1973 Sb. došlo k úpravě výše nároku náhrady za ztrátu na výdělku, jež byla nadále limitována částkou 2500 Kčs měsíčně.

Okresní soud v Ostravě rozsudkem uložil žalovanému, aby zaplatil žalobci částku 2607 Kčs s 3 úrokem od 18. 10. 1974 do zaplacení a na nákladech řízení 104 Kčs; pokud bylo žalobou požadováno více, žalobu zamítl. Došel k závěru, že žalobcův nárok je do výše 2607 Kčs důvodný, neboť platí-li s účinností od 1. 7. 1973 vyhláška č. 66/1973 Sb., podle níž náhrada za ztrátu na výdělku ve smyslu ustanovení § 447 odst. 2 o. z. je limitována částkou 2500 Kčs měsíčně, platí tento předpis i pro nároky žalobce bez ohledu na znění čl. II citované vyhlášky, podle něhož lze úpravu nároků, o nichž bylo již rozhodnuto, provést na návrh poškozeného. Námitku promlčení vznesenou v řízení Českou státní pojišťovnou jako vedlejším účastníkem řízení shledal soud prvního stupně důvodnou jen pokud jde o nárok na zaplacení částky 237 Kčs za červen 1973, protože tuto částku žalující organizace poukázala poškozenému dne 3. 7. 1973 a žaloba byla podána až 31. 7. 1974.

K odvolání vedlejšího účastníka řízení Krajský soud v Ostravě rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně v napadené části tak, že se žaloba i ohledně zaplacení částky 2607 Kčs s přísl. zamítá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a že je žalující organizace povinna nahradit vedlejšímu účastníku na nákladech odvolacího řízení částku 76 Kčs. V odůvodnění svého rozhodnutí odvolací soud uvedl, že došlo k zániku nároku žalující organizace podle čl. II vyhlášky č. 66/1973 Sb., neboť podle tohoto ustanovení vyhlášky lze na návrh poškozeného, podaný do jednoho roku od počátku účinnosti této vyhlášky, provést případnou úpravu náhrad podle čl. I citované vyhlášky i tam, kde o uvedených náhradách bylo již pravomocně rozhodnuto, nebo kde jejich výše byla již dohodnuta. Žalovanému zůstávají zachována všechna práva, která má vůči poškozenému, včetně námítky běhu lhůt a rovněž tak vůči vedlejšímu účastníku řízení. Podle čl. II vyhlášky č. 66/1973 Sb. mohl žalobce uplatnit své nároky do jednoho roku od účinnosti vyhlášky, tj. do 1. 7. 1974. Vzhledem k tomu, že tak učinil až 31. 7. 1974 a 12. 2. 1975, jeho nárok zanikl. V dané věci nedochází k promlčení jednotlivých měsíčních částek, ale základ nároku zanikl podle citovaných ustanovení vyhlášky č. 66/1973 Sb.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 201 odst. 1 zák. práce má organizace, která nahradila poškozenému škodu, nárok na náhradu vůči tomu, kdo poškozenému za takovou škodu odpovídá podle občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb.). a to v rozsahu odpovídajícím míře této odpovědnosti vůči poškozenému, pokud nebylo předem dohodnuto jinak.

Žalovaný způsobil v dané věci pracovníkovi žalující organizace škodu na zdraví, za niž mu odpovídá podle ustanovení občanského zákoníku. Protože tomuto poškozenému vznikla škoda z pracovního úrazu, uplatnil svůj nárok proti žalující organizaci, která mu škodu v rozsahu podle ustanovení zákoníku práce (zákona č. 65/1965 Sb., jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 55/1975 Sb.) uhradila; tím jí vznikl nárok podle ustanovení § 201 odst. 1 zák. práce.

Nárok organizace podle ustanovení § 201 odst. 1 zák. práce není však nárokem na náhradu škody, ale jde o postih toho, kdo škodu uhradil, proti tomu, kdo poškozenému pracovníkovi odpovídá za způsobenou škodu podle občanského zákoníku.

Nárok, který uplatňuje organizace podle ustanovení § 201 odst. 1 zák. práce proti občanovi, který za škodu odpovídá podle občanského zákoníku, se promlčuje v obecné tříleté promlčecí době podle ustanovení § 100 a § 101 o. z. a nikoli (protože nejde o náhradu škody) v jednoroční promlčecí době podle ustanovení - 106 o. z. Ustanovení § 263 odst. 1 zák. práce se na tento nárok nevztahuje, protože nejde o vztah pracovněprávní.

Počátek běhu tříleté promlčecí doby začíná ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé, tj. po zaplacení náhrady škody poškozenému pracovníkovi organizace.

Byl-li v projednávané věci poškozený M. M. uspokojen i v rozsahu podle ustanovení vyhlášky č. 66/1973 Sb. od samého počátku její účinnosti, nemohl nárok vyplývající z uvedené vyhlášky uplatnit proti žalovanému. Bylo tu však dáno právo postihu žalující organizace vůči žalovanému podle ustanovení § 201 odst. 1 zák. práce i ohledně tohoto vyššího nároku; na tento vztah podle ustanovení § 201 odst. 1 zák. práce však ustanovení čl. II citované vyhlášky o promlčení

Odvolací soud tedy vycházel z jiného právního názoru, pokud jde o posouzení námitky promlčení, a tím porušil zákon v ustanoveních § 99, § 102 a § 447 odst. 2 o. z. i čl. II vyhlášky č. 66/1973 Sb. v souvislosti s ustanovením § 201 odst. 1 zák. práce.

1) v SSR vyhlášky č. 67/1973 Sb.